

Володимир Юрійович Попов,

кандидат юридичних наук,

Національний науковий центр

«Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса»

Міністерства юстиції України (докторант);

 <https://orcid.org/0009-0003-9020-9448>,

e-mail: v.iu.popov@ukr.net

**ЗМІСТОВНІ СКЛАДОВІ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ
ВТРУЧАННЯ В ДІЯЛЬНІСТЬ ПРЕДСТАВНИКІВ ОРГАНІВ
ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ**

На підставі аналізу матеріалів слідчої та судової практики, з урахуванням механізму кримінально протиправної діяльності, пов'язаної зі втручанням у діяльність представників органів державної влади, запропоновано виокремлювати серед елементів криміналістичної характеристики цих кримінальних правопорушень такі: 1) особливості обстановки, часу та місця скоєння втручання; 2) типові сліди протиправної діяльності, спрямованої на втручання в діяльність потерпілого – представника органу державної влади; 3) способи скоєння втручання в діяльність представників органів державної влади; 4) характерні особливості потерпілого – представника органу державної влади, відомості про його рід діяльності, посадове становище, функціональні обов'язки, безпосереднього керівника тощо; 5) відомості про особу злочинця, мотиви та мету втручання в діяльність потерпілого – представника органу державної влади тощо.

Ключові слова: криміналістична методика, криміналістична характеристика, кримінальне правопорушення, злочин, втручання в діяльність, працівник органу державної влади.

Оригінальна стаття

Постановка проблеми

Однією з важливих категорій криміналістичної науки є криміналістична характеристика. Вона є тим інформаційним підґрунтям, що використовується при побудові інших структурних компонентів окремих криміналістичних методик розслідування кримінальних правопорушень. Так і для кримінальних правопорушень, пов'язаних зі втручанням у діяльність працівників органів державної влади, вона є тим системоутворюючим чинником, що пов'язаний з іншими елементами певними кореляційними зв'язками, а отже, визначає їхній сутнісний зміст. Так, наприклад, типові характеристики особи злочинця, який вчиняє ці кримінальні правопорушення, підлягають обов'язковому врахуванню під час розроблення тактичних рекомендацій щодо проведеної слідчих (розшукових) дій за його участю тощо.

Криміналістична характеристика – категорія зі змінними складовими, зумовленими особливостями кримінально-правових характеристик кримінальних правопорушень певного виду, а також елементами механізму кримінально протиправної діяльності злочинних елементів. Враховуючи це, вона підлягає дослідженню залежно від групи кримінальних правопорушень, що стала предметом дослідження, та інших вагомих криміналістичних критеріїв, покладених в основу такої групи кримінальних правопорушень.

Стан дослідження проблеми

Проблематику втручання в діяльність представників органів державної влади вже досліджували представники наукової спільноти. Так, питанням кримінальної відповідальності за таке втручання присвячено роботи Є. М. Блажівського, І. М. Залялової, Р. В. Кархута, О. О. Кирбят'єва, В. В. Кузнецова, А. Г. Мартіросяна, Є. В. Пилюпенка, Д. Ю. Теслюка, А. О. Цховребова, В. С. Яковлевої та багатьох інших. Вчені дослідили соціальну обумовленість кримінальної відповідальності за вчинення кримінальних правопорушень, пов'язаних зі втручанням у діяльність державних діячів [1], з'ясували мету та мотиви вчинення посягань на представників влади [2], розробили кримінально-правові характеристики цих кримінальних правопорушень [3; 4; 5] тощо.

Щодо з'ясування особливостей криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень досліджуваної нами групи, то в цьому контексті також спостерігається певна наукова активність. Так, С. О. Книженко визначила особливості криміналістичної характеристики злочинів, пов'язаних зі втручанням у діяльність судових органів [6]. В. О. Гусева у своїй роботі розкрила складові криміналістичної характеристики втручання в діяльність правоохоронців [7]. Також дослідженню піддавалися елементи криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень, подібних за способом скоєння. Зокрема, це криміналістична характеристика втручання в діяльність судового експерта [8; 9], а також захисника та представника особи [10; 11]. Викладене дає підстави узагальнити, що хоча суміжна проблематика вже була предметом комплексних досліджень, однак поза увагою досі залишається криміналістична характеристика втручання в діяльність державного діяча, слідчого, прокурора, судді, особи, яка виконує свої службові повноваження чи професійні обов'язки в публічних інтересах, тощо.

Мета і завдання дослідження

Метою статті стало визначення елементів криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень, пов'язаних із втручанням у діяльність представників органів державної влади.

Задля досягнення окресленої мети необхідно вирішити такі *завдання*: 1) на підставі узагальнення даних про механізм втручання у діяльність представників органів державної влади з'ясувати, які елементи є обов'язковими складовими криміналістичної характеристики цієї групи; 2) за результатами вивчення матеріалів слідчої та судової практики визначити іманентні особливості елементів криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень, пов'язаних із втручанням у діяльність представників органів державної влади.

Наукова новизна дослідження

На підставі аналізу матеріалів слідчої та судової практики, з урахування механізму кримінально-протиправної діяльності, пов'язаної із втручанням у діяльність представників органів державної влади, запропоновано виокремлювати серед елементів криміналістичної характеристики цих кримінальних правопорушень такі: 1) особливості обстановки, часу та місця скоєння втручання; 2) типові сліди протиправної діяльності, спрямованої на втручання в діяльність потерпілого – представника органу державної влади; 3) способи скоєння втручання в діяльність представників органів державної влади; 4) характерні особливості потерпілого – представника органу державної влади, відомості про його рід діяльності, посадове становище, функціональні обов'язки, безпосереднього керівника тощо; 5) відомості про особу злочинця, мотиви та мету втручання в діяльність потерпілого – представника органу державної влади тощо.

Виклад основного матеріалу

Розвиток правових відносин свого часу актуалізував завдання щодо вдосконалення механізмів кримінально-правового захисту представників органів державної влади, зокрема тих, на яких покладено надважливі функції, пов'язані із забезпеченням національної безпеки, провадженням правоохоронної та правозахисної діяльності, реалізацією повноважень органів судової влади, Національного банку України, Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, Антимонопольного комітету України, Фонду державного майна України та ін.

Окреслюючи конкретні кримінальні правопорушення, що можуть бути віднесені до групи пов'язаних із втручанням, ми дотримуємося того підходу, що законодавець зазвичай у більшості диспозицій Особливої частини Кримінального кодексу України для їх позначення використовує такі термінологічні конструкції, як-от: «втручання в діяльність», рідше «втручання у здійснення повноважень», «вплив» або «незаконний вплив», «перешкоджання діяльності». З огляду на це досліджувана нами група кримінальних правопорушень може бути

представлена кримінальними правопорушеннями, передбаченими ч. 4 ст. 157 та статтями 343, 344, 376 Кримінального кодексу України.

Механізм кримінально протиправної діяльності окреслених кримінальних правопорушень є складним, адже представлений низкою елементів. Ключовими з-поміж них є: 1) ситуація скоєння втручання, незаконного впливу чи перешкоджання діяльності представників органів державної влади; 2) потерпілий, зокрема той, що визначений законодавцем як такий, що підлягає особливій кримінально-правовій охороні, його рід діяльності та службове становище, а також особливості поведінки та способів його дій; 3) сукупність дій злочинця, реалізованих ним з метою перешкоджання виконанню потерпілим його функціональних обов'язків чи схилення його до прийняття незаконного рішення; 4) характеристики особи підозрюваного чи групи осіб, які вдалися до вчинення втручання в діяльність представників органів державної влади. Ураховуючи такі компоненти, вважаємо, що їх обов'язково має бути покладено і в основу криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень, пов'язаних із втручанням у діяльність представників органів державної влади.

Слід зауважити, що криміналістична характеристика кримінальних правопорушень як теоретична конструкція в цілому є одночасно ще й моделлю злочинної діяльності, а тому вагомим практичним значенням вона набуватиме, як слушно зауважує С. С. Чернявський, тільки за умови, коли вона буде результатом узагальнення кримінальних справ (проваджень) із виявленням і відображенням кореляційних залежностей, взаємозв'язків між елементами злочинної діяльності [12, с. 145]. У цьому контексті зазначимо, що ті відомості, котрі містяться в матеріалах кримінальних проваджень, здебільшого продиктовані складовими предмета доказування, переважно тими, що визначені ст. 91 Кримінального процесуального кодексу України. З огляду на це можливою є систематизація даних про обстановку скоєння втручання в діяльність працівників органів державної влади, час і місце вчинення кримінально караних діянь, способи вчинення незаконного впливу, перешкоджання чи втручання, сліди, що стали результатом скоєння протиправних дій і відобразилися в матеріальній та ідеальній обстановці. Також переважне значення саме в досліджуваній нами категорії кримінальних правопорушень мають характеристики особи потерпілого та особи злочинця. Тому вважаємо за потрібне до елементів криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень, пов'язаних із втручанням у діяльність представників органів державної влади, віднести такі:

- особливості обстановки, часу та місця скоєння втручання;
- типові сліди протиправної діяльності, спрямованої на втручання в діяльність потерпілого;

- способи втручання в діяльність представників органів державної влади;
- характерні особливості потерпілого, відомості про його рід діяльності, посадове становище, функціональні обов'язки, безпосереднього керівника тощо;
- відомості про особу злочинця, мотиви та мету втручання у діяльність потерпілого тощо.

Обставинка в досліджуваних нами кримінальних правопорушеннях характеризується такими іманентними ознаками.

1. Наявність факту безпосередньої (78 % проаналізованих нами кримінальних проваджень за фактом втручання) або опосередкованої (16 %) взаємодії між потерпілим і особою, яка незаконно втрутилася в діяльність представника органу державної влади. Так, наприклад, у справі, що розглядалася Зарічненським районним судом Рівненської області, втручання відбулося в лісовому масиві поблизу с. Грицьки, Дубровицького району, Рівненської області. Обвинувачений, діючи умисно та усвідомлюючи неправомірність і суспільну небезпечність своїх дій, а також те, що працівники поліції перебувають у форменому одязі та при виконанні службових обов'язків, спрямованих на виявлення та припинення кримінальних правопорушень, з метою перешкодити поліцейським Дубровицького відділу поліції Сарненського відділу поліції Головного управління Національної поліції в Рівненській області у виконанні ними службових обов'язків, спрямованих на виявлення та припинення кримінальних правопорушень, здійснив незаконний вплив на вказаних працівників правоохоронного органу. Обвинувачений, зокрема, у зухвалій формі висунув до поліцейських словесну вимогу покинути місце вчинення кримінального правопорушення та залишити виявлені на місці події засоби вчинення злочину: автомобіль марки «УАЗ», знаряддя вчинення злочину, пристосовані для нелегального видобутку бурштину сирцю шляхом гідророзмиву ґрунту (мотопомпу кустарного виробництва з допоміжним обладнанням), охорону яких працівники поліції здійснювали з метою забезпечення подальшого вилучення вказаних речей слідчими, які прямували на місце події у складі слідчо-оперативної групи¹. Таким чином, у цій справі відбувся безпосередній контакт між потерпілими та підозрюваним, а також мали місце незаконні вимоги, що мали характер впливу. З огляду на те, що в постанові Пленуму Верховного Суду України «Про застосування судами законодавства, що передбачає відповідальність за посягання на життя,

¹ Вирок Зарічненського районного суду Рівненської області від 21.09.2021 : справа № 560/861/18 // Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/99766205> (дата звернення: 18.08.2024).

здоров'я, гідність та власність суддів і працівників правоохоронних органів» від 26 червня 1992 р. № 8¹ зазначено, що дії, спрямовані на перешкоду у виконанні працівником службових обов'язків або на досягнення прийняття неправомірного рішення, слід визнавати втручанням, то дії обвинуваченого кваліфіковано правильно.

Прикладом безпосереднього впливу також є ситуація, коли обвинувачений почав переслідувати суддю та, погрожуючи, висунув вимогу до судді ухвалити незаконне рішення².

Однак слід урахувувати, що втручання в діяльність може відбуватися й за інших обставин. Так, опосередкований вплив, як слушно зазначають у юридичній літературі, здійснюється через третіх осіб [13, с. 169–171]. Вдаються окремі особи до реалізації подібного втручання шляхом використання сучасних можливостей телекомунікаційних мереж та інформаційних систем. Наприклад, відомі випадки, коли представник однієї зі сторін справи здійснив банківський переказ грошових коштів на картку головуючого судді, через що суддя був змушений заявити самовідвід і звернутися до Вищої ради правосуддя з відповідною скаргою.

2. Місце вчинення (що є складовою обстановки) зазвичай пов'язане з адміністративною будівлею органу державної влади – офіційним місцем роботи потерпілої особи.

3. Час учинення втручання відповідає здебільшого періоду виконання представниками органів державної влади своїх службових обов'язків. У той момент, коли особа звільнена від виконання професійних обов'язків або, наприклад, відсторонена від посади, не можна стверджувати про те, що відбулося втручання.

4. Щодо способів втручання в діяльність, то вони полягають у вчиненні цілого комплексу як фізичних, так і інтелектуальних дій. Також непоодинокими є випадки, коли такі дії мають характер психологічного насильства (тиск, шантаж, умовляння тощо).

Зустрічаються в юридичній літературі й дещо інші підходи до визначення типових способів втручання в діяльність. Наприклад, В. С. Яковлева зауважила, що діям, які можуть мати характер

¹ Про застосування судами законодавства, що передбачає відповідальність за посягання на життя, здоров'я, гідність та власність суддів і працівників правоохоронних органів : постанова Пленуму Верховного Суду України від 26.06.1992 № 8 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-92> (дата звернення: 18.08.2024).

² Вирок Бородяньського районного суду Київської області від 19.06.2012 : справа № 1006/3678/12, провадження № 1/1006/153/12 // Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/24885853> (дата звернення: 18.08.2024).

втручання в діяльність судді, притаманний лише активний характер. Такі дії вчена класифікувала на дві групи: загальні та додаткові. До першої групи нею віднесено:

- 1) критику судді в медіа (35,8 %);
- 2) залякування судді, його близьких (родичів чи членів сім'ї) (32,7 %);
- 3) висловлення прохань (9,6 %).

До додаткових способів, на думку дослідниці, належать:

- 1) несанкціоновані пікети та мітинги у зв'язку з розглядом конкретних справ (28,9 %);
- 2) неналежна поведінка під час судових засідань (23,3 %);
- 3) надіслання скарг на суддю до Вищої ради правосуддя (11,9 %) та ін. [14, с. 128].

Більш простими є способи втручання в діяльність працівників правоохоронних органів, державних і приватних виконавців, а також працівників виборчих комісій. Зазвичай втручання в їхню діяльність полягає у фізичному перешкоджанні виконанню функціональних обов'язків. Це, зокрема:

- ненадання фізичного доступу до місця події з метою подальшого виконання службових повноважень у межах, передбачених законом;
- висловлення ультимативних вимог щодо невиконання працівником органу державної влади своїх функціональних обов'язків, зокрема із застосуванням погроз або вказівки щодо неможливості отримання певних благ;
- перешкоджання вилученню матеріальних об'єктів, які є приватною власністю, але на які накладено арешт на підставі судового рішення і які підлягають подальшій реалізації з метою забезпечення вирішення по суті вимог, що стали підставою для відкриття виконавчого провадження тощо.

Потерпілими від втручання в діяльність зазвичай є повнолітні громадяни України. Це здебільшого особи чоловічої статі (67 %), які мають вищу освіту (54 %) у галузях державного управління, економіки підприємства, права, міжнародних відносин, правоохоронної діяльності, політології тощо. Цим особам також притаманні такі ознаки: перебувають у шлюбі (61 %), мають на утриманні неповнолітню дитину (неповнолітніх дітей) (60 %), не мають судимості (78 %).

Щодо службового становища, то потерпілими від втручання в діяльність представників органів державної влади найчастіше стають працівники правоохоронних органів (73 %), судді та працівники апарату суду (15 %), працівники виконавчої служби (10 %), рідше державні діячі (менше 2 %).

До вчинення втручання також здебільшого вдаються представники чоловічої статі, які мають громадянство України, середню спеціальну (43 %) або вищу освіту (39 %), здебільшого раніше не судимі

(77 %), які в минулому також обіймали відповідні посади в органах державної влади або військових формуваннях. Особливу групу серед осіб, які вчиняють втручання в діяльність представників органів державної влади, становлять службові особи, які здійснюють подібне втручання ще і з використанням свого службового становища. Так, у справі, що розглядалася Ковпаківським районним судом м. Суми, обвинувачений, призначений на посаду начальника Сумського міського відділу УМВС України в Сумській області, вчинив дії щодо приховування кримінального правопорушення. Так, встановлено, що обвинувачений у телефонній розмові наказав черговому не направляти на місце події, де здійснювався незаконний видобуток піску, слідчо-оперативну групу Сумського міського відділу. Окрім цього, після отримання відомостей про те, що незаконне видобуток піску буде здійснюватися не пізніше 16-ї години того ж дня, обвинувачений зателефонував черговому та наказав йому, щоб за викликом громадянина на місце події співробітники Сумського міського відділу були направлені лише після 16-ї години, тобто, коли протиправні дії щодо незаконного видобутку піску по вул. Рубіжна в м. Суми вже будуть закінчені, а правопорушники залишать місце скоєння злочину та приховають сліди його вчинення. Якщо заявник не подзвонить повторно, то черговий у рапорті мав би зазначити, що інформація не підтвердилася. Таким чином, обвинувачений з метою перешкодити виконанню службових обов'язків чергового відділу поліції втрутився в його діяльність як працівника правоохоронного органу шляхом надання останньому незаконного наказу не направляти негайно після отримання повідомлення слідчо-оперативну групу Сумського міського відділу на місце події, тим самим змусивши його порушити вимоги законодавчих актів, котрі визначають алгоритм його дій у такій ситуації¹. Такі характеристики особи злочинця актуалізують потребу вироблення практичних рекомендацій, котрі враховуватимуть і попередній досвід роботи особи, її обізнаність про форми діяльності відповідного державного органу, інші характеристики особи, зокрема навички протидії розслідуванню тощо.

Мета втручання в діяльність представників органів державної влади здебільшого зумовлена потребою приховати кримінальне правопорушення, тобто наміром уникнути юридичної відповідальності (зазвичай кримінальної), схилити особу до прийняття незаконного

¹ Вирок Ковпаківського районного суду м. Суми від 10.04.2017 : справа № 592/12150/15-к, провадження № 1-кп/592/49/17 // Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/65888001> (дата звернення: 18.08.2024).

рішення у справі або іншим чином перешкодити законній діяльності та виконанню функціональних обов'язків.

Мотиви, якими керуються підозрювані, найчастіше є низькими. Це корисливі мотиви, тобто за яких особа, вчиняючи кримінальне правопорушення, здійснює спробу вирішити та задовольнити особисті матеріальні потреби. Водночас слід зауважити, що для втручання в діяльність мотиви, якими керувалися винні особи, не є обов'язковими складовими суб'єктивної сторони цих складів кримінальних правопорушень. Однак це має значення для «розв'язання питання про індивідуалізацію покарання в межах санкції статті Кримінального кодексу України» [5, с. 159].

Висновки

Отже, на підставі узагальнення складових механізму кримінально протиправної діяльності, що має на меті втручання в діяльність представників органів державної влади (незаконного впливу чи перешкоджання діяльності), визначено змістовні елементи криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень цієї групи. Запропоновано виокремлювати серед них: 1) особливості обстановки, часу та місця скоєння втручання; 2) типові сліди протиправної діяльності, спрямованої на втручання в діяльність потерпілого – представника органу державної влади; 3) способи скоєння втручання в діяльність представників органів державної влади; 4) характерні особливості потерпілого – представника органу державної влади, відомості про його рід діяльності, посадове становище, функціональні обов'язки, безпосереднього керівника тощо; 5) відомості про особу злочинця, мотиви та мету втручання в діяльність потерпілого – представника органу державної влади тощо. Ураховуючи характеристики, притаманні кожному елементу криміналістичної характеристики втручання в діяльність представників органів державної влади, встановлені нами на підставі аналізу матеріалів слідчої та судової практики, вважаємо, що в подальшому вони мають бути враховані під час розроблення інших елементів криміналістичної методики розслідування цієї групи кримінальних правопорушень.

Список бібліографічних посилань: 1. Мальцева А. В. Соціальна обумовленість встановлення кримінальної відповідальності за втручання у діяльність державного діяча. *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2023. Т. 1, № 19. С. 207–225. DOI: <https://doi.org/10.21564/2311-9640.2023.19.279276>. 2. Боровик А. В. Мета та мотиви посягань на представників влади. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки*. 2023. Т. 34 (73), № 2. С. 124–130. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2023.2/20>. 3. Цховребов А. О. Кримінальна відповідальність за втручання в діяльність працівника правоохоронного органу : дис. ... канд. юрид. наук :

12.00.08. Дніпро, 2017. 226 с. **4.** Кирбят'єв О. О. Кримінально-правова охорона професійної діяльності працівників правоохоронних органів : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08. Київ, 2021. 446 с. **5.** Пилипенко Є. В. Перешкоджання діяльності у кримінальному праві України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Северодонецьк, 2018. 228 с. **6.** Книженко С. О. Криміналістична характеристика злочинів, що вчиняються шляхом незаконного втручання в діяльність судових органів або протиправного впливу на учасників судочинства. *Право і суспільство*. 2016. № 2, ч. 1. С. 196–200. **7.** Гусєва В. О. Теоретичні основи методики розслідування злочинів проти авторитету органів державної влади у сфері правоохоронної діяльності : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.09. Харків, 2021. 538 с. **8.** Посашков О. О. Теоретичні передумови формування криміналістичної характеристики втручань в діяльність судового експерта. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2017. Вип. 1 (16), т. 4. С. 303–306. **9.** Посашков О. О. Особа злочинця як елемент криміналістичної характеристики втручань в діяльність судового експерта. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2019. Вип. 54, т. 2. С. 121–124. **10.** Олійник Я. С. Методика розслідування погрози або насильства щодо захисника чи представника особи : дис. ... д-ра філософ. : 081. Львів, 2021. 239 с. **11.** Русанівська Д. Д. Розслідування втручання в діяльність захисника чи представника особи : дис. ... д-ра філософ. : 081. Київ, 2023. 260 с. **12.** Чернявський С. С. Криміналістична характеристика злочинів: порівняльний аналіз наукових концепцій. *Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ*. 2010. № 1. С. 137–146. **13.** Книженко С. О. Способи втручання в діяльність судових органів // Актуальні проблеми кримінального процесу та криміналістики : тези доп. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 29 жовт. 2021 р.) / МВС України ; Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Ташкент. держ. юрид. ун-т. Харків : ХНУВС, 2021. С. 169–171. **14.** Яковлева В. С. Втручання у діяльність судових органів в Україні: оцінка сучасного стану. *Питання боротьби зі злочинністю*. 2020. № 40. С. 126–131. DOI: <https://doi.org/10.31359/2079-6242-2020-40-126>.

Надійшла до редколегії 20.08.2024

Прийнята до опублікування 17.09.2024

Popov V. Yu. Substantive components of forensic characterisation of interference with the activities of public authorities

The article substantiates the thesis that criminalisation of interference with the activities of public authorities is a natural step towards the development of a democratic and rule-of-law state, and even more so in the current realities of Ukraine's state and legal development. The article emphasises the importance of ensuring the effectiveness of investigation of these criminal offences. It is indicated that the development of practical recommendations for their investigation requires taking into account a number of informative factors, in particular, those which find their external manifestation in the mechanism of criminal activity.

Based on the results of generalisation of the substantive components of the mechanism of interference with the activities of representatives of public authorities (unlawful influence or obstruction of activities), the substantive elements of the criminalistic characterisation of criminal offences of this group are identified. It is proposed to distinguish among them: 1) peculiarities of the situation, time and place of the interference; 2) typical traces of illegal activities aimed at interfering with the victim's activities – representative of the state authority; 3) methods of interference with the activities of public authorities; 4) characteristic features of the victim of interference with activities – representative of the state authority, information about his/her type of activity, official position, functional responsibilities, information about the immediate supervisor, etc.; 5) information about the identity of the offender, motives and purpose of interference with the victim's activities – representative of the state authority, etc.

The characteristics of each identified element is provided. It is emphasised that the characteristics inherent in each element of the forensic characteristic of interference with the activities of representatives of public authorities, determined on the basis of the analysis of investigative and judicial practice, should be taken into account when developing other elements of the forensic methodology for investigating this group of criminal offences.

Key words: forensic methodology, forensic characteristic, criminal offence, crime, interference with activities, employee of a public authority.

